

HRVATSKI VOJNIK

ISSN 1330 - 500X

PRINTED IN CROATIA

0 1 8 0 9

9 1 7 7 1 3 3 0 1 5 0 0 0 3

EUR 2,10 / CAD 3,00 / AUD 3,30 / USA 2,00 / CHF 3,50 / SLO EUR 1,80 / SEK 17,00 / NOK 17,00 / DKK 15,50 / GBP 1,30

BOJNA ZA SPECIJALNA DJELOVANJA

NA DUBINI OD 100 METARA

GOMBR - INŽENJERIJSKA BOJNA

Novosti iz
OSRH

ZA SIGURNOST
RONJENJA U
HRVATSKOJ

Promocija knjige "Heroji ne umiru"
SPOMENICA POGINULIM
BRANITELJIMA
DOMOVINSKOG RATA

NOVI SONARI ZA NOVE OPASNOSTI

VOJNA TEHNIKA / MORH / OSRH / MAGAZIN

OKUČANI

1. svibnja 2009.

1995.

BLJESAK

1995. - 2009.

2009.

10

Spomenica poginulim braniteljima Domovinskog rata

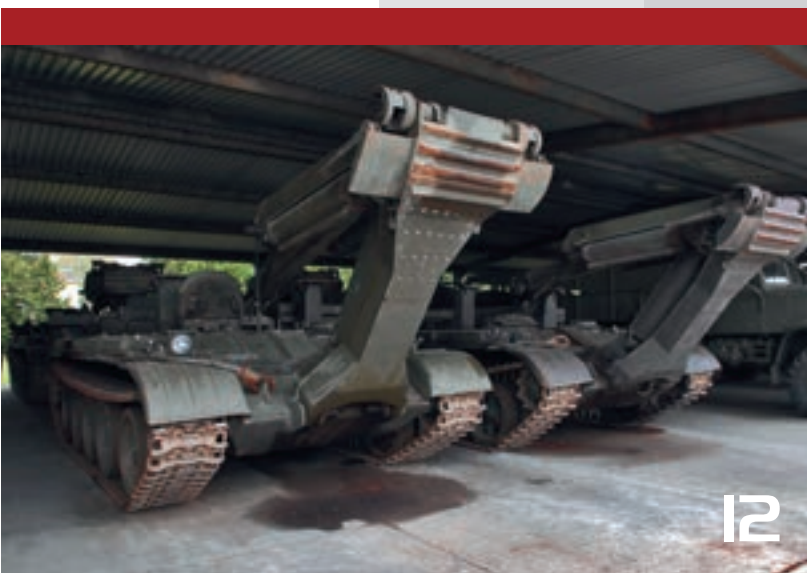
“Ova je knjiga spomenik nad spomenicima, spomenik junaštvu, domoljublju, čovjekoljublju i, što je najvažnije, istini”, rekla je potpredsjednica Kosor, zaključivši da je to zapravo spomenik ljubavi, žrtvi i životu

BOJNA ZA SPECIJALNA DJELOVANJA

4

NA DUBINI OD 100 METARA

12

GOMBR Inženjerijska bojna

Inženjerijska bojna ustrojena je preustrojem 2008. godine i gotovo 90 posto njezinih pripadnika dolazi iz nekadašnje 30. inženjerijske brigade i Inženjerijske satnije 3. GOMBR-a. Osnovni postulat kojim se ova postrojba vodi i koji obilježava inženjeriju jest, kako oni kažu, 3 P - pokretljivost, protupokretljivost i preživljavanje

MORH I OSRH

- 7 **NOVOSTI IZ MORH-a i OSRH-a**
Posjet britanske državne tajnice za međunarodnu obranu i sigurnost
- 8 **NOVOSTI IZ MORH-a i OSRH-a**
Izložba “60 godina NATO-a”
- 9 **NOVOSTI IZ OSRH-a**
Za sigurnost ronjenja u Hrvatskoj
- 15 **PRVI SPOT KLAPE HRM-a “SVETI JURAJ”**
Kaštelanska ljubavna priča u spotu Klapa HRM-a

VOJNA TEHNIKA

- 16 **NOVOSTI IZ VOJNE TEHNIKE**
- 20 **VOJNA INDUSTRIJA**
Offset u Italiji
- 23 **ZRAKOPLOVSTVO**
Pod nadzorom “velikog brata” (II. dio)
- 24 **MORNARICA**
Novi sonari za nove opasnosti
- 25 **VOJNA POVIJEST**
Suhoj Su-9

MAGAZIN

- 26 **PODLISTAK**
Irak 1958.
- 28 **DOMOVINSKI RAT**
Sa sjednice Predsjedništva SFRJ - 15. ožujka 1991. (IV. dio)
- 29 **DUHOVNOST**
Tko je uskrslu Isus?
- 30 **INFORMATOR**
Biblioteka, vremeplov, filmoteka, infokutak
- 31 **IZ ZBIRKI VOJNOG MUZEJA**
Centrala s Muzila

Leida PARLOV, snimio Davor KIRIN

Tečaju za tehničkog dubinskog ronitelja mogu pristupiti samo najbolji od najboljih. Potvrdio nam je to i instruktor Ante Plančić, koji je zajedno sa svojim kolegom Antom Lukasom obučavao pet pripadnika Roniteljske satnije BSD. Tečaj je trajao petnaestak dana, a proveo se u vojarni "Kovčanje" na Malom Lošinju. Pristupila mu je doista probrana ekipa ronitelja...

Na dubini od

Pod morem su proveli 15 minuta, a sam izron s te dubine trajao je gotovo sat vremena, za što je bila potrebna izuzetno dobra koncentracija i psihička stabilnost. Izron se mora provoditi po prethodno točno napravljenom izračunu jer ako bi se s tih dubina "lansiralo na površinu", odnosno brzo izronilo, posljedice za život bile bi kobne

U današnjoj poplavi ekstremnih sportova, koji su vrlo popularni među amaterima, spomenimo jedan za koji doista treba biti profesionalac. Tehničko dubinsko ronjenje! Takvi profesionalni tehnički dubinski ronitelji koji su uspješno završili tečaj TRIMIX, žive i rade u Bojni za specijalna djelovanja. Riječ je o ronjenju na dubini od 100 metara, koje, ako se ne provodi po strogo definiranim procedurama, može biti itekako opasno za život. Stoga uz dobru fizičku pripremljenost ronitelji trebaju biti i izrazito psihički stabilni. To su ljudi koji ne poznaju paniku, strah i stres jer jedino takvi mogu pribrano reagirati i u mogućim nepredvidivim situacijama, što je važno pogotovo pri izronu, koji na tim dubinama traje i više od jedan sat.

Tečaju za tehničkog dubinskog ronitelja mogu pristupiti samo najbolji od najboljih. Potvrdio nam je to i instruktor Ante Plančić, koji je zajedno sa svojim kolegom Antom Lukasom obučavao pet pripadnika Roniteljske satnije BSD. Tečaj je trajao petnaestak dana, a provodio se u vojarni "Kovčanje" na Malom Lošinj. Pristupila mu je, kaže Plančić, doista probrana ekipa ronitelja, sve redom profesionalci, koji su pokazali da su tijekom roniteljske obuke, što su je u svojoj satnji obavljali, svladali na najbolji način sve tajne zanata. A ovo je vrhunac. "Momci su izvrsno fizički pripremljeni, disciplinirani i vrlo motivirani", rekao je Plančić. A kad to kaže čovjek koji roni gotovo 35 godina, onda to ima svoju težinu. Za tehničko dubinsko ronjenje upotrebljava se TRIMIX, mješavina zraka od tri kompo-

100 METARA

Za tehničko dubinsko ronjenje upotrebljava se TRIMIX, mješavina zraka od tri komponente, i to kisika, dušika i helija te odatle i naziv tečaja

nente, i to kisika, dušika i helija, te odatle i naziv tečaja. Inače, napominje Plančić, iako roni čovjek koji mora biti izuzetno dobro pripremljen za ronjenje na tim dubinama, od iznimne je važnosti kvalitetna oprema. Za opremu kojom raspolažu naši ronitelji kaže da je vrhunska: "Oprema je vrlo profesionalna, probрана, pouzdana i daje veliku sigurnost, što je pri ovom ronjenju bitno."

Završno ronjenje, koje je bilo i svojevrsna potvrda uspješno svladanog tečaja, polaznici tečaja proveli su na dubini od 78 metara. Prije toga tijekom tečaja imali su dva zarona na 55 metara i jedan na 72 metra.

Cilj je bila olupina broda Szent Istvan u zadarskom arhipelagu. U taj su se pothvat uputili s opremom teškom gotovo 100 kg, a pripreme za ronjenje bile su dugotrajne i sveobuhvatne. Jer prije samog urona bitno je odrediti baš sve, prvo položaj, te izraditi plan aktivnosti koje će se provoditi, vrijeme boravka pod morem, napraviti izračune za izron te vrlo detaljno pripremiti i provje-

riti opremu. Naši ronitelji pod morem su proveli 15 minuta, a sam izron s te dubine trajao je gotovo sat vremena, za što je bila potrebna izuzetno dobra koncentracija i psihička stabilnost. Zapovjednik Roniteljske satnije satnik Miroslav Krunić, koji je i sam sudjelovao u tečaju, pojasnio nam je da se izron mora provoditi po prethodno točno napravljenom izračunu jer ako bi se s tih dubina "lansiralo na površinu" odnosno brzo izronilo, posljedice za život bile bi kobne. Svi polaznici uspješno su proveli tečaj, kojim su, napomenuo je satnik Krunić, bili više nego zadovoljni. Nakon tečaja ronitelji trebaju stalno održavati kondiciju.

Roniteljska satnija BSD-a i nadalje će nastaviti s obukom svojih pripadnika za tehničke dubinske ronitelje. Da se roni na tim dubinama, treba itekako dobar razlog, kojih nažalost u slučaju tragedija na moru ima. Stoga je dobro znati da imamo profesionalce koji mogu operativno djelovati i na tim ekstremnim dubinama. ■

Posjet britanske državne tajnice za međunarodnu obranu i sigurnost

Državni tajnik MORH-a Mate Raboteg primio je 24. travnja u službeni posjet državnu tajnicu za međunarodnu obranu i sigurnost Ujedinjenog Kraljevstva Velike Britanije i Sjeverne Irske, barunicu Ann Taylor.

Tom prigodom državni tajnik Raboteg zahvalio je Velikoj Britaniji na pomoći pruženoj Hrvatskoj u procesu pristupanja NATO-u, istaknuvši kako je ta zemlja važan partner RH u međunarodnoj obrambenoj suradnji, te izrazio nadu da će ta suradnja biti još intenzivnija sada kad je Hrvatska punopravna članica NATO-a. Također je upoznao državnu tajnicu Taylor s procesima i reformama provedenima u Oružanim snagama u proteklom razdoblju, u skladu sa strateškim dokumentima. Državna tajnica Taylor čestitala je i izrazila dobrodošlicu Republici Hrvatskoj u NATO savez, naglasivši kako je ulazak RH značajan za cijelu regiju. "Cijenimo profesionalizam koji su hrvatski vojnici pokazali sudjelovanjem u mirovnim misijama i vidimo vas kao zemlju koja će sada zajedno s britanskim snagama pridonijeti još većem miru i sigurnosti u svijetu", rekla je državna tajnica Taylor.

Na sastanku je bilo govora i o smjernicama o daljnjoj suradnji u kontekstu suradnje mornarica dviju zemalja u misiji ESDP-a

"Atlanta", na području školovanja i izobrazbe hrvatskih časnika na visokim britanskim vojnim školama, suradnje između vojnih obrazovnih institucija i nastavka bilateralne suradnje posjetima visoke razine.

Uz državnog tajnika Rabotega, susretu su nazočili i državni tajnik Pjer Šimunović i načelnik Uprave za planiranje brigadnih general Dragutin Repinc. OJI

Izaslanstvo OSRH-a, na čelu sa zapovjednikom HRZ-a i PZO-a, brigadnim generalom Vladom Bagarićem, od 20. do 25. travnja boravilo je u službenom posjetu pripadnicima CROCON-a u NATO-ovoj misiji ISAF u Afganistanu. Poseb-

Izaslanstvo OSRH-a u Afganistanu

nost ovoga posjeta jest u tome što je hrvatsko izaslanstvo prvi put u povijesti Hrvatske vojske putovalo zrakoplovom iz eskadrole HRZ-a i PZO-a, marke AN-32B. Tim letom do izražaja je došla dostignuta sposobnost i uvježbanost dviju posada, koje su to i praktično pokazale.

Zapovjednik hrvatskog kontingenta, brigadir Martin Starčević, upoznao je goste iz Hrvatske sa svakodnevnim dužnostima hrvatskog kontingenta i istaknuo profesionalizam naših djelatnika u odrađivanju tih dužnosti te posebno korektan odnos lokalnog stanovništva prema Hrvatima. Za vrijeme boravka u Afganistanu, izaslanstvo je posjetilo gradove Mazar-e-Sharif i Kabul. Ovim putovanjem pokazano je da je zrakoplov AN-32B u sastavu HRZ-a i PZO-a potpuno kompatibilan i prilagođen NATO standardima, a uspješnom provedbom zadaće u području NATO vođene operacije posade su pokazale dostignute sposobnosti. OJI

6. hodočašće hrvatske vojske i policije u Novo Selo

Pripadnici Gardijske oklopno-mehanizirane brigade sudjelovali su 24. travnja na 6. marijanskom hodočašću u crkvu Bezgrešnog srca Marijina u Donjem Novom Selu. Misno slavlje predvodio je biskupski vikar za pastoral Vojnog ordinarijata fra Ivan Nimac uz koncelebraciju župnika i vojnih kapelana. OJI

Izložba "60 GODINA NATO-a"

Filatelistička izložba pod nazivom "60 godina NATO-a", koju organiziraju Atlantsko vijeće Hrvatske i NATO-ov Odjel za javnu diplomaciju, otvorena je 23. travnja u Galeriji "Zvonimir" kao treća po redu u travnju organizirana izložba povodom primanja Republike Hrvatske u NATO. Pokrovitelj izložbe je ministar obrane Branko Vukelić.

Filatelističkim markama ova izložba prikazuje 60-godišnju povijest NATO saveza, a isto tako su prikazane i sljedeće teme: Europska unija, Vijeće Europe, UN, Hrvatski vojnik, Bljesak, Vojni žigovi, Policija u filateliji, Glavni gradovi Europe, Republika Hrvatska, Euro itd. U šezdesetak vitrina izlaže sedamnaest autora – članova Hrvatskoga filatelističkog saveza.

Jedan od izlagača prof. dr. Radovan Vukadinović, predsjednik Atlantskog vijeća Hrvatske, u svom je govoru upozorio na povijesni i umjetnički aspekt izložbe, naglasivši kako je ulazak Republike Hrvatske u punopravno članstvo NATO saveza

Snimio Tomislav BRANDT

najveći uspjeh hrvatske vanjske politike, dok se filatelijom, koja prikazuje povijest NATO-a kao povijest suvremenih međunarodnih odnosa, promiče popularizacija ideje euroatlantizma. U znak zahvalnosti za svu potporu Hrvatskoj na putu u NATO, profesor Vukadinović uručio je prigodnu medalju načelnici Odjela za javnu diplomaciju NATO-a Antonelli Cerasino i državnom tajniku MORH-a Pjeru Šimunoviću. Zahvalivši na uručenoj medalji, Antonella Cerasino čestitala je Hrvatskoj na ulasku u NATO, podsjetivši na obilježavanje 60. obljetnice NATO saveza i na njegovu ulogu u izgradnji novoga europskog sigurnosnog sustava nakon 1945. godine. Također, istaknula je kako se nastavlja proces transformacije NATO saveza, kao i to da pred svim članicama stoje novi sigurnosni izazovi, zajedničke aktivnosti i odgovornost za provedbu zajedničkih odluka.

U ime ministra obrane Branka Vukelića, izložbu je svečano otvorio državni tajnik Ministarstva obrane Pjer Šimunović i zahvalio organizatorima – Atlantskom vijeću Hrvatske i NATO-ovu Odjelu za diplomaciju, kao i svim izlagačima iz Hrvatskog filatelističkog saveza. OJI

Završetak Vojnodiplomatske izobrazbe na HVU

Svečana promocija polaznika VIII. naraštaja Vojnodiplomatske izobrazbe održana je 23. travnja na Hrvatskom vojnom učilištu "Petar Zrinski". Vojnodiplomatsku izobrazbu završilo je 23 polaznika, među kojima je i šest stranih polaznika, i to dva iz BiH te po jedan iz Republike Crne Gore, Republike Makedonije, Republike Srbije i Ukrajine.

Na promociji su bili ravnatelj HVU-a general-bojnik Mirko Šundov, dekan HVU-a brigadir Željko Akrap, načelnik Službe za međunarodnu obrambenu politiku Davor Čutić, načelnici odjela HVU-a, kao i vojni izaslanici Bosne i

Hercegovine, Republike Srbije i Ukrajine te predstavnici veleposlanstava Republike Crne Gore i Republike Makedonije.

Najbolji polaznik VIII. naraštaja VDI-ja jest kapetan bojnog broda Vinko Đurić koji je nagrađen prigodnim darom.

Polaznicima se obratio ravnatelj HVU-a general-bojnik Mirko Šundov. Govoreći o značenju VDI-ja u profesionalnoj karijeri

Snimio Tomislav BRANDT

časnika, general Šundov naglasio je važnost ulaska Hrvatske u NATO, zbog čega će idući naraštaj VDI-ja slušati predavanja na engleskom jeziku. OJI

“Tečaj je primjer sposobnosti zdravstvene struke Hrvatske vojske, ali i izvrsne suradnje s civilnim strukturama u ovom vrlo specifičnom području medicine”, rekao je ravnatelj Zavoda za pomorsku medicinu brigadir Nadan Petri, zaključivši da će tečaj znatno pridonijeti sigurnosti ronjenja u Hrvatskoj

Za sigurnost ronjenja u Hrvatskoj

U Zavodu za pomorsku medicinu Vojno-zdravstvenog središta Zapovjedništva za potporu od 23. do 25. travnja u Splitu je održan Poslijediplomski tečaj usavršavanja iz medicine ronjenja.

Tečaj je proveden u suradnji s Hrvatskim društvom za pomorsku, podvodnu i hiperbaričnu medicinu te s predavačima sa splitskog Medicinskog fakulteta, a sudjelovalo je 57 polaznika. Uz pripadnike Oružanih snaga zdravstvene struke, među polaznicima su bili i liječnici civilnih zdravstvenih ustanova iz cijele Hrvatske te liječnici Gorske službe spašavanja, kao i instruktori Hrvatskog ronilačkog saveza.

Na početku tečaja polaznike je pozdravio zamjenik zapovjednika Vojno-zdravstvenog središta pukovnik Dražen Cvitanović, izrazivši zadovoljstvo organizacijom tečaja i odazivom polaznika. “Tečaj je primjer sposobnosti zdravstvene struke Hrvatske vojske, ali i izvrsne suradnje s civilnim strukturama u ovom vrlo specifičnom području medicine”, rekao je voditelj tečaja, ravnatelj Zavoda za pomorsku medicinu brigadir Nadan Petri. Istaknuo je važnost velikog odaziva sudionika,

zaključivši da će “svojim novim znanjima i vještinama u prepoznavanju, komunikaciji i organizaciji spašavanja života na moru znatno pridonijeti sigurnosti ronjenja u Hrvatskoj, što je od golemog interesa za ronjenje u OSRH, ali i za hrvatsko ronilaštvo općenito”. Napomenuo je da u Hrvatskoj godišnje strada desetak ronilaca, a još 40-ak ih bude liječeno u barokomorama, te je zaključio: “Stoga su sudionici tečaja bili jedinstveni u ocjeni da u Hrvatskoj još nedostaje jedinstveno stručno tijelo koje će kompetentno provoditi, organizirati i nadzirati mjere zdravstvenog nadzora i pružanje žurne medicinske pomoći unesrećenim ronionicima.”

Kako nam je rekao brigadir Petri, takav je tečaj zadnji put održan prije četiri godine, a Zavod za pomorsku medicinu jedini je u Hrvatskoj za to mjerodavan. To je ujedno najbolja priprema za nadolazeću turističku sezonu. Naime, prema podacima Zavoda, svake godine tijekom ljeta u Hrvatskoj boravi oko stotinu tisuća ronilaca, te je stoga njihova barokomora, u skladu s odlukom ministra obrane, u pripravnosti već od 15. svibnja pa sve do 31. listopada. ■

Na tečaju je sudjelovalo 57 polaznika iz OSRH-a i civilnih ustanova, a u ime Vojno-zdravstvenog središta pozdravio ih je zamjenik zapovjednika, pukovnik Dražen Cvitanović

Voditelj tečaja bio je brigadir Nadan Petri, doktor medicine, profesor splitskog Medicinskog fakulteta i ravnatelj Zavoda za pomorsku medicinu

Marija ALVIR, snimio Tomislav BRANDT

Uvodni govor na predstavljanju knjige održao je njezin urednik Dinko Čutura

"Ova je knjiga spomenik nad spomenicima, spomenik junaštvu, domoljublju, čovjekoljublju i, što je najvažnije, istini", rekla je potpredsjednica Kosor, zaključivši da je to zapravo spomenik ljubavi, žrtvi i životu

Spomenica poginulim

Knjiga je tiskana u dva toma i sadrži fotografije i podatke za 4720 poginulih i nestalih branitelja Domovinskog rata

"Oni nisu htjeli državi uskratiti svoje junaštvo, već su joj prinijeli ponajljepšu žrtvu. Dali su svoja tijela zajednički, da bi svaki pojedini zadobio neumrlu slavu i znamenito posljednje počivalište, ne takvo gdje će naprosto ležati, već takvo gdje počiva uz počast koja se obnavlja kad je god prilika za riječ ili za djelo. Jer uglednom je čovjeku posljednjim počivalištem cijela domovina, i ne svjedoči o njemu samo nadgrobni natpis u njegovu zavičaju, već i nepisana uspomena koja se urezala nadaleko u svačiju pamet bolje nego u bilo kakav spomenik. Zavidite im sada, i znajte da je sreća sloboda, a sloboda hrabrost." Tim je riječima, koje je prije dvije i pol tisuće godina Atenjani- ma poginulim u Peloponeskom ratu posvetio najveći atenski državnik Periklo, svoj govor na predstavljanju knjige "Heroji ne umiru" počeo njezin urednik Dinko Čutura. Podsjećajući da kroz čitavu povijest ljudskog roda i u ishodištu temeljnih europskih vrijednosti polaganje života u obrani domovine zauzima najpočasnije mjesto te da je heroj onaj tko je braneci

DOMO

domovinu dao svoj život, zaključio je da zato i ova monografija nosi taj simboličan naslov.

Knjigu je izdala Hrvatska zajednica udruga roditelja poginulih branitelja Domovinskog rata, a predstavljena je 25. travnja u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu. Uz urednika knjige, ravnatelja Vojnog muzeja Dinka Čuture, na promociji su govorili generali Đuro Dečak i Slavko Barić te potpredsjednica Vlade Jadranka Kosor i predsjednica Zajednice Lucija Kober, a prigodnim riječima okupljenima su se obratili predsjednici Sabora i Vlade Luka Bebić i Ivo Sanader. I oni su isticali veličinu žrtve koju su hrvatski branitelji podnijeli u obrani domovine, kao i važnost očuvanja sjećanja na te žrtve te promicanja

istine o Domovinskom ratu. "Nitko nema pravo na zaborav, koji u povijesti naroda znači ponavljanje tih žrtava", poručio je Bebić, zaključivši da su žrtve Domovinskog rata zalag naše prošlosti, ali i budućnosti. "Došao sam sa svojim suradnicima kako bi se poklonio vama, dragi roditelji, jer veću žrtvu niste mogli dati", istaknuo je u svom obraćanju roditeljima poginulih branitelja premijer Sanader, dodavši: "To je veća žrtva nego da ste dali vlastiti život." Odlučno je odbacio zaborav žrtava i reinterpretaciju Domovinskog rata, zauzeo se za očuvanje digniteta hrvatskih branitelja te je još jednom istaknuo da je i ulazak Hrvatske u NATO, kao i predsjedanje Vijećem sigurnosti UN-a, ponajprije njihova zasluga.

"Ova knjiga je spomenik nad spomenicima, spomenik junaštvu, domoljublju, čovjekoljublju i, što je najvažnije, istini", rekla je potpredsjednica Kosor, zaključivši

đaj za sve one koji su krenuli na vrijeme i znali kada treba stati u obranu domovine". Podsjetivši da je prošlo 13 godina od završetka rata, i on je istaknuo važnost očuvanja uspomene na naše žrtve, kako zbog nas samih tako i zbog naraštaja koji dolaze, jer "svi mi uživamo plodove koje su oni zasadili". Umirovljeni general Đuro Dečak izrazio je zadovoljstvo što svjedoči događaju "koji ne dopušta da se Domovinski rat stavi u ropotarnicu povijesti", kao i ponos što je imao sreću biti sudionikom toga vremena zajedno sa svim tim herojima, zaključivši: "Ako svaka fotografija govori više od tisuću riječi, kao što se kaže, onda je ovo najveća knjiga ikad napisana".

"Ovo je zahvala njima, a opomena živima – da se ne zaboravi i da se nikada ne ponovi"

U ime nakladnika okupljenima se obratila predsjednica Zajednice Lucija

Kober, rekavši: "Nas roditelje rat je dotaknuo na najsuroviji način, jer kad vam ubiju dijete – ubili su vam budućnost." Napomenuvši da su ovom spomenicom željeli pokazati tko je branio Hrvatsku i što je za hrvatskog čovjeka značio Domovinski rat, poručila je da je posvećuju poginulim hrvatskim braniteljima: "Ovo je zahvala njima, a opomena živima – da se ne zaboravi i da se nikada ne ponovi."

Zahvalila je svima koji su pridonijeli da knjiga u dva toma s fotografijama i podacima za oko pet tisuća poginulih branitelja ugleda svjetlo dana, među kojima i Odjelu hrvatskih vojnih glasila, čiji su djelatnici – lektorica Gordana Jelavić te grafičari Anto Perković i Zvonimir Frank - sudjelovali u izradi ovog iznimnog izdanja.

U knjizi je uvršteno i 68 spomenobilježja iz Domovinskog rata te 60-ak hrvatskih domoljubnih pjesama. "Nadamo se da će povjesničarima i analitičarima poslužiti za daljnje vrednovanje Domovinskog rata, a nama roditeljima kao svojevrsna biblija koju ćemo svakodnevno iščitavati", poručila je na kraju Lucija Kober. Promociju je upotpunio i prigodni nastup klape Kontrada ■

n braniteljima VINSKOG RATA

da je to zapravo spomenik ljubavi, žrtvi i životu. Posebno se osvrnula na podatke zabilježene uz fotografije poginulih branitelja koji, iako vrlo šturi, govore mnogo toga, a spomenuvši njihove godinene rođenja, zaključila je da su većinom bili mladi, mnogi i djeca. Neki su imali djecu, a neki tu radost nisu doživjeli, podsjetila je te se ujedno prisjetila još jedne kategorije stradalnika – obitelji nestalih hrvatskih branitelja i civila, čija je sudbina još uvijek nepoznata.

U ime Oružanih snaga RH obitelji poginulih suboraca pozdravio je general-pukovnik Slavko Barić, zamjenik načelnika GSOS-a, zaključivši da je to "veliki doga-

Promociji su nazočili i predsjednici Sabora i Vlade Luka Bebić i Ivo Sanader

Inženjerijska bojna ustrojena je preustrojem 2008. godine i gotovo 90 posto njezinih pripadnika dolazi iz nekadašnje 30. inženjerijske brigade i Inženjerijske satnije 3.

GOMBR-a. Osnovni postulat kojim se ova postrojba vodi i koji obilježava inženjeriju jest, kako oni kažu, 3 P - pokretljivost, protupokretljivost i preživljavanje

Jedan od najvažnijih rodova potpore operativnim snagama na terenu, pogotovo kad je riječ o kopnenoj vojsci, neosporno je inženjerija. Težišna zadaća inženjerijskih postrojbi jest provođenje građevinsko-inženjerijskih radova, čime u sklopu svoje specijalnosti na najbolji način pridonose razvoju Oružanih snaga. Osim izgradnje objekata za vojne potrebe, uređenja poligona i drugih vojnih objekata, inženjerija provodi i aktivnosti koje su od velikog značenja za civilnu zajednicu. Tako posljednjih godina dosta međunarodnih

vojnih vježbi koje se provode u Hrvatskoj, primjerice s pripadnicima Nacionalne garde Minnesote, prate i neke od inženjerijskih aktivnosti. Zajednički rade na uređenju cesta, mostova, škola..., i na taj način pomažu lokalnoj zajednici.

Kad je o Gardijskoj oklopno-mehaniziranoj brigadi riječ, za provođenje tih, ali i drugih sličnih aktivnosti zadužena je Inženjerijska bojna. Ona je ustrojena preustrojem 2008. godine i najvećim je dijelom gotovo 90 posto njezinih pripadnika, iz nekadašnje 30. inženjerijske brigade i Inženjerijske satnije 3. GOMBR-a.

Inženjerij

Inženjerijska bojna sastoji se od inženjerijske i pionirske satnije, te tri samostalna voda, i to voda za premošćavanje te logističkog i zapovjednog voda

Osnovni postulat kojim se ova postrojba vodi i koji obilježava inženjeriju jest kako oni kažu, 3 P - pokretljivost, protupokretljivost i preživljavanje. Možda upravo to najbolje govori o značenju roda inženjerije u Oružanim snagama. Nešto više o aktivnostima Inženjerijske bojne COMBR-a rekao nam je njezin zapovjednik, pukovnik Mile Čorak. Više je nego zadovoljan ljudima s kojima radi te ističe kako su upravo oni najveći kapital postrojbe. Popunjeni su visokih 95 posto, a najveći broj pripadnika Inženjerijske bojne sudionici su Domovinskog rata. Stoga i ne začuđuje što pukovnik Čorak kaže da je postrojba u iskustvenom pogledu "dostigla zenit". Trenutačno se na svojevrsan

način nalaze u smjeni generacija, odnosno dio "starijih" pripadnika odlazi iz postrojbe, a dolaze nove, mlade inženjerijske snage. No u cijelom tom procesu itekako se brinu da se iskustvo dugogodišnjih djelatnika prenese na nove pripadnike postrojbe. Posao im nije nimalo lak, opseg poslova koji naprave golem je, a jedna je od njihovih specifičnosti i to što vrlo malo vremena provode u vojarni. Redovito je gotovo 70 posto njihovih snaga, i to kako ljudstva tako i tehnike, na terenu. Stacionirani su u vojarni "Bosut" u Vinkovcima, a često su i na više terena istodobno, pa je u takvim uvjetima rada specifičan i način zapovijedanja i način vođenja postrojbe. No, s obzirom na to

S četiri nova stroja koja su doбили, među kojima i dva nova CAT D6, učinkovitost Inženjerijske bojne podignuta je za 100 posto. Daljnja modernizacija bit će vezana uz realizaciju njihova partnerskog cilja, koji je vezan upravo uz razvijanje njihovih ključnih sposobnosti

ska bojna

Zapovjednik Inženjerijske bojne,
pukovnik Mile Čorak

da su dobro organizirani, zapovjednik Čorak ističe kako problema nema. Inženjerijska bojna se inače sastoji od inženjerijske i pionirske satnije, te tri samostalna voda, i to voda za premoštavanje te logističkog i zapovjednog voda. Veoma su pokretni, a s obzirom na zadatke koje provode troše dosta osobne opreme, ali njihova obučenosť, učinkovitost i kvaliteta jesu očiti, napominje zapovjednik bojne. Da je tome tako dovoljno govori podatak da su, primjerice, tijekom prošle godine odradili gotovo 30 terena, od kojih su za njih 25 bili izravni nositelji, dok su u ostalima pomagali, u ljudstvu i u tehnici. Pukovnik Čorak ističe njihovu dobru suradnju s ostalim inženjerijskim postrojbama Oružanih snaga. Međusobno se nadopunjuju i pomažu pri obavljanju zadataka, bilo da je riječ o ljudima ili tehnici. Najviše su radili na uređenju vojnih poligona "Eugen Kvaternik" u Slunju, Gašincima i Crvenoj zemlji. Njih je, naime, trebalo obogatiti novim sadržajima te osuvremeniti već postojeće kako bi bili primjereni i udovoljili svim zahtjevima za obuku pripadnika Oružanih snaga. Upravo

je inženjerija, kaže pukovnik Čorak, "okosnica preinaka koje se provode na vojnim poligonima i njihove prilagodbe zahtjevima modernih oružanih snaga". Izgradnja i uređenje poligona cesta-konvoj te strelišta za instinktivna i situacijska gađanja samo su dio radova što su ih obavljali na vojnim poligonima. Provedeno je i dosta aktivnosti u sklopu civilno-vojne suradnje. Radili su na uređenju cesta, uklanjanju fortifikacija s područja kojima se Oružane snage više ne koriste...

Za kvalitetno provođenje svih tih, a i mnogih drugih građevinsko-inženjerijskih radova, uz iskusne i vrijedne ljude nužna je i kvalitetna tehnika. Novom i modernom mehanizacijom radi se brže i samim time podiže se i učinkovitost inženjerijskih snaga. Tako se u sklopu modernizacije Oružanih snaga novom tehnikom oprema i inženjerija. S četiri nova stroja koja su dobili, među kojima i dva nova CAT D6, učinkovitost Inženjerijske bojne, napominje pukovnik Čorak, podignuta je za 100 posto. Veliku pozornost pridaju i kvalitetnom održavanju sredstava, za što je zaslužan njihov tim mehaničara.

Daljnja modernizacija Inženjerijske bojne bit će vezana uz realizaciju njihova partnerskog cilja, koji je vezan upravo uz razvijanje njihovih ključnih sposobnosti pokretljivosti, protupokretljivosti i preživljavanja. Pukovnik Čorak ističe kako se, pogotovo posljednje dvije godine, mnogo uložilo u razvoj inženjerije te je siguran da će se takav trend nastaviti i ubuduće, a posla im, sigurni smo, neće nedostajati. ■

Kaštelanska ljubavna priča u spotu Klape HRM-a

Nosač zvuka Ružo crvena, koji se u izdanju Hrvatskih vojnih glasila pojavio uoči Valentinova, sadrži dvanaest poznatih ljubavnih pjesama u izvedbi Klape HRM-a "Sveti Juraj", koja je za istoimeni hit snimila i prvi spot

Klapa Hrvatske ratne mornarice "Sveti Juraj" napravila je još jedan važan korak u karijeri – snimila je prvi spot, i to za pjesmu Ružo crvena, hit

po kojemu je nazvan i njihov posljednji nosač zvuka.

Spot je snimljen na temelju istinite priče o nesretnoj ljubavi kaštelanskih plemi-

ća Miljenka i Dobrile iz XVII. stoljeća, na povijesnim lokalitetima dvorca Vitturi u Kaštel-Lukšiću i dvorca Kaštilac u Kaštel-Gomilici te starohrvatske crkvice sv. Jurja iz Raduna u Kaštel-Starom. Produkciju i režiju spota u organizaciji studija Zoom potpisuju Hrvoje Svalina i Patrik Grgurić, a hrvatskog Romea i Juliju, Miljenka i Dobrilu, utjelovili su glumci kaštelanskog kazališta Marin Jelenčić i Nikolina Vuletin. Nakon što je premijerno prikazan na Hrvatskoj televiziji, spot je predstavljen i u dvorcu Vitturi u Kaštel-Lukšiću u sklopu otvaranja Kaštelanskog praznika cvijeća na blagdan sv. Jurja, a pokrovitelj je Grad Kaštela i Turistička zajednica.

Nosač zvuka Ružo crvena, koji se u izdanju Hrvatskih vojnih glasila pojavio uoči Valentinova, sadrži dvanaest poznatih ljubavnih pjesama, a o njihovoj popularnosti najbolje svjedoči podatak da su neke od njih dosegnule i sam vrh pojedinih top-lista. ■

Hrvatski TOP 33		IZVODAC - Pjesma
1.	4.	Klapa Sv. Juraj HRM - Gdje Si Majko Da Me Budiš
2.	5.	Dino Dvornik - Ideja
3.	2.	Igor Čukrov - Lijepa Tena
4.	1.	Prijavo Kazalište - Da Mogu Ispočetka
5.	3.	Tomislav Bralić i Oliver Jakovčev - Zora Jadranska
6.	7.	Boris Ožtrić & Ribari ft. Vinko Coce - Lipo Li Je Naše Čiovo
7.	9.	Klapa Cambi - Rijeka Snova
8.	6.	Toše Proeski - Sreća Ne Krivi Me
9.	10.	Tony Čebinski - Kad Žena Zavoli
10.	11.	Tomislav Bralić i Klapa Intrade - Ne Damo Te Pismo Naša

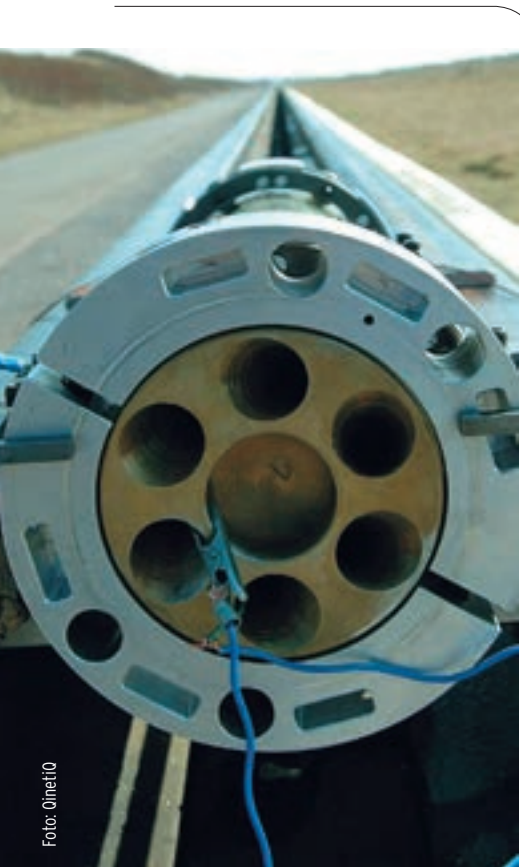

Foto: QinetiQ

QINETIQ TESTIRA ZAŠTITU

Britanska tvrtka QinetiQ sudjeluje u razvoju zaštitnih sustava za objekte koji trebaju služiti kao zaštita od napada projektilima. Tvrtka je u tu zadaću unijela dugogodišnje razvojno iskustvo i inovativnost, a ima testni poligon Pendine. Ondje se testiraju mogući sustavi koji objektima trebaju osigurati zaštitu od udarnog, fragmentacijskog i balističko-probojnog djelovanja raznih vrsta projektila, od minobacačkih pa do onih iz ručnih raketnih bacača. Svi sustavi koji se ispituju spadaju u kategoriju dodatnog zaštitnog sloja koji se stavlja "preko krova". Na testiranjima se nastoje rekonstruirati prilike iz stvarnosti do najsitnijih detalja. Jedan od zahtjeva je da se potencijalni zaštitni sustavi testiraju na udar projektila koji dolazi brzinom od najmanje 300 m/s u trenutku udara.

M. PETROVIĆ

ITALIJA LANSIRALA SATELIT SICRAL-1B

S platforme na moru smještene u Pacifičkom oceanu, pomoću rakete Zenit-3SL, talijansko ministarstvo obrane je 20. travnja uspješno obavilo lansiranje satelita SICRAL-1B (Sustava Italiana de Comunicazione Riservente Allarmi). Riječ je o komunikacijskom satelitu koji su zajednički razvili francuski konzorcij Thales i talijanski konzorcij Finmeccanica, koje su u tu svrhu osnovale tvrtke Thales Alenia Space. Program SICRAL je vojni komunikacijski satelit,

a ugovor za inačicu SICRAL-1B potpisan je u jesen 2007. godine. SICRAL dopunjava vojne komunikacijske sustave u Europi, trenutačno omogućuje usluge na UHF, SHF i EHF pojasima, a nakon lansiranja SICRAL-1B tu funkciju obavljaju dva satelita. Ta dva satelita nude i fiksne i mobilne komunikacije za talijanske i NATO snage. Očekuje se kako bi treći satelit SICRAL-2 mogao biti lansiran početkom 2011. godine.

I. SKENDEROVIĆ

NOVO VOZILO ZA AFGANISTAN

Britansko ministarstvo obrane sklopilo je ugovor s tvrtkom Enhanced Protection Systems Ltd (EPS) vrijedan sedam milijuna funti, o isporuci 75 lakih višenamjenskih terenskih vozila Springer. Springer je konstruiran posebno za uporabu na teškim, slabo prohodnim terenima i u najtežim uvjetima eksploatacije. Zbog toga će njime biti opremljene britanske postrojbe u Afganistanu. Ima posadu od dva vojnika i nosivost od jedne tone. Isporuka većine vozila trebala bi biti okončana 2009. a prva će biti na raspolaganju snagama u Afganistanu do ljeta. Jedna od Springerovih zadaća bit će prijevoz materijala i zaliha od privremenih helidroma do terenskih baza.

M. PETROVIĆ

Foto: UK MoD

ČEŠKA NARUČILA CASA-u C-295M

U drugoj polovici travnja češka je vlada odobrila ministarstvu obrane sklapanje ugovora s konzorcijem EADS u svrhu kupnje četiri nova srednja taktička transportna aviona CASA C-295M. Predmetni ugovor ima jedan zanimljivi modalitet: Češka je uspjela dogovoriti robnu kompenzaciju, odnosno za jedan avion C-295M konzorciju EADS bit će isporučeno pet školsko-borbenih aviona L-159 češke proizvodnje. Vrijednost kompletnog ugovora procjenjuje se na 73 milijuna eura. Uz avione, EADS se obvezuje na tipsko školovanje letačkog i tehničkog sastava, te na isporuku određene količine zamjenskih dijelova i potrošnog materijala.

Temeljni motiv češkog ministarstva obrane s kupnjom novih transportnih aviona jest zamjena postojeće zastarjele flote transportnih aviona An-26, odnosno njihova nemogućnost adekvatnog zadovoljenja potreba čeških oružanih snaga, posebice u odnosu na sudjelovanje u međunarodnim misijama. Uz nabavu četiri aviona CASA C-295M, Češka trenutačno vodi i pregovore sa Sjedinjenim Američkim Državama o kupnji četiri aviona C-130H.

I. SKENDEROVIĆ

TOWHawk

Kalifornijska tvrtka Irvine Sensors nedavno je predstavila svoj koncept mini taktičke bespilotne letjelice. Posebnost je predstavljenog koncepta bespilotne letjelice u tome što je ona prilagođena za uporabu s lansera za TOW (Tube-launched Optically-tracked Wire guided) navođene protuoklopne projekte, te je stoga i dobila naziv TOWHawk. Letjelica je namijenjena za izviđanje i pregled situacije na

bojišnici, odnosno za lansiranje s oklopnih vozila (Bradley ili Stryker) koja imaju lansere za TOW projekte, te njome upravljaju vojnici koji se nalaze u unutrašnjosti oklopnog vozila. Time se ujedno želi postići zaštita vojnika, odnosno operatera bespilotnog sustava.

TOWHawk nosi dvije kamere, elektro-optičku za dnevno izviđanje i infracrvenu za noćne zadaće, a razmatra se

i ugradnja milimetarskog radara. Za pogon se upotrebljava elektromotor, koji omogućava raspon brzina od 18 do 30 čvorova. Raspon operativnih visina je od 170 m do 3300 m, a TOWHawk se

kreće prema prethodno zadanim GPS koordinatama. Autonomija boravka u zraku otprilike je jedan sat, dok je za punjenje baterija dovoljno samo desetak minuta.

I. SKENDEROVIĆ

BTR-4 ZA UKRAJINSKU VOJSKU

Ukrajinska će vojska primiti prve primjerke novoga kotačnog višenamjenskog oklopnog vozila BTR-4. Razvila ga je ukrajinska tvrtka Morozov iz Harkova. Riječ je o modernom vozilu osnovne mase 17,5 tona, a maksimalne 25 tona kad ima dopunsku oklopnu zaštitu. Pogonska mu je konfiguracija 8x8, a moguće ga je prilagoditi raznim zadaćama. Pokreće ga dizelski motor 3TD-3 snage 500 KS, maksimalna mu brzina iznosi 110 km/h, a s punim spremnikom može prevaliti 690 km. Tvrtka navodi kako BTR-4 ima 3 člana posade i mjesta za još devet vojnika. Predviđa se izrada nekoliko inačica: oklopni transporter, zapovjedno vozilo, ambulatno vozilo, vozilo za izvlačenje i vozilo opremljeno različitim borbenim kupolama s topovima kalibra 23 ili 30 mm.

M. PETROVIĆ

Foto: Morozov

PORINUTA POSLJEDNJA NORVEŠKA FREGATA

Peta i ujedno posljednja fregata klase Fridtjof Nansen, Thor Heyerdahl, namijenjena norveškoj Kraljevskoj ratnoj mornarici, porinuta je 11. veljače u španjolskom brodogradilištu Ferrol brodograđevne tvrtke Navantia. Dizajn i platforma norveških fregata istisnine 5290 t temelje se na projektu fregata klase Alvaro de Balzan, koje se nalaze u aktivnoj službi španjolske mornarice. Sustav naoružanja koji se temelji na pramčanom topu OTO Breda kalibra 76 mm namijenjen

je bliskoj protuzračnoj obrani kao i protubrodskoj borbi. Uz njega su još dva četverostruka lansera za projekte Harpoon Block II, lanser Mk 41 za okomito lansiranje projektila Evolved Sea Sparrow (ESSM) i dvije dvostruke torpedne cijevi za torpeda Stingray. Sve to naoružanje trebalo bi u skladu s planom biti ugrađeno do srpnja ove godine. Službeni ulazak u operativnu službu očekuje se u drugoj polovici 2010.

M. PTIĆ GRŽELJ

MODERNIZACIJA ŠVEDSKIH AIP PODMORNICA

Ove godine švedska ratna mornarica započet će modernizaciju na prvoj od dvije podmornice sa zračno neovisnom (AIP) propulzijom klase Södermanland (A17). Švedska uprava za nabavu naoružanja (Forsvarets Materielverk - FMV) dodijelila je ugovor o modernizaciji domaćoj brodograđevnoj tvrtki Kockums, a radove na podmornici HSwMS Södermanland izvodit će stručnjaci brodogradilišta Muskö. Pojedini dijelovi trupa bit će potpuno remontirani dok će se istodobno ugrađivati novi zapovjedno-upravljački sustav. Podmornica je porinuta 1989. Četiri godine poslije opremljena je zračno neovisnom propulzijom, a ponovni povratak u operativnu službu doživjela je 2004.

M. PTIĆ GRŽELJ

Italija uz Njemačku, Francusku i Veliku Britaniju ne preferira primjenu offseta pri nabavama vojne opreme, ali, s druge strane, stvara pozitivno ozračje za njegovu primjenu od slučaja do slučaja kada je to u interesu njezine obrambene industrije

OFFSET U ITALIJI

Italija pripada skupini zemalja koje zastupaju tezu kako primjena offseta povećava dodatne troškove nastale pri opremanju te usporedbom tih troškova s pozitivnim učincima offseta ne vide posebnu korist.

Službeno u Italiji ne postoji offset regulativa, već je provedba offseta u ovlasti ministarstva obrane i samih tvrtki obrambene industrije. Pri tome prednjače one najveće kao što su Finmeccanica, Oto Melara, Alenia Aeronautica, Agusta i mnoge druge. Samo Finmeccanica ima više od 60 000 zaposlenih od čega je oko 30% izvan granica Italije. Italija se prilagođava offset politici zemalja prema kojima treba izvršiti offset obvezu, no postoje osnovni parametri primjene offseta prema kojima se vode kada je u pitanju uvoz vojne opreme za potrebe oružanih snaga. Offset ili kako ga sami

nazivaju "Industrijska participacija", ponekad "Industrijska kompenzacija" ima cilj uključiti domaću obrambenu industriju i ključne grane tehnologije u proces opremanja oružanih snaga. Jednako tako, cilj im je ostvariti pogodnije mogućnosti za izvoz vojnih proizvoda i proizvoda dvojne namjene.

Italija ima obrambeni proračun blizu 1% BDP. Od 2001. godine do 2004. godine bio je nešto veći od 1%, da bi od 2005. do 2008. godine bio nešto niži od 1%. (2008. je bio 0,96 %). To znači da se 2008. godine u obranu uložilo oko 15,5 milijardi eura od čega je na opremanje uloženo oko 3,5 milijardi eura. Veliki dio naoružanja i vojne opreme Italija proizvodi u vlastitim proizvodnim kapacitetima ili participacijom u međunarodnim programima, dok manji dio opreme uvoze od stranih

dobavljača, ponajviše američkih. Moramo uvijek imati na umu da Italija ima vlastitu proizvodnju glavnih borbenih sustava, kao što su tenk Ariete, borbeno vozilo na kotačima Centauro, borbeno vozilo na gusjenicama Dardo, samovozna haubica 155 mm PzH 2000 (po licenci) i niz drugih borbenih vozila kao što su Puma, LMV Iveco, Freccia i dr. K tome moramo dodati jaku zastupljenost Italije u proizvodnji borbenih aviona i helikoptera, kao i sudjelovanje u međunarodnim programima razvoja i proizvodnje: F-35 JSF, Eurofighter Typhoon, NH-90 i dr. Jednako tako moramo spomenuti jaku zastupljenost brodogradilišta prije svega Fincantieri i Intermarine na čijim se navozima grade vrlo moderni ratni brodovi. ■

(Tekst u cijelosti pročitajte na: www.hrvatski-vojniki.hr)

LITORALNO RATOVANJE:

karakteristike, operativni koncept i tehnički zahtjevi

Pojam "litoralno" nije u postojećoj literaturi uvijek pravilno određen niti odgovarajuće shvaćen. U doslovnom prijevodu iz stranih rječnika on označava granični pojas između obale i mora, odnosno međuprostor između ekstremno najviše i najniže plime. U nešto proširenoj definiciji termin "litoralno" se zapravo odnosi na cjelokupnu dodirnu zonu u kojoj se spajaju kopno i more. Termin "litoralna zona" odnosi se na jednu još uvijek pravno nedefiniranu zonu, koja se od obalne crte može širiti daleko preko graničnih crta teritorijalnih voda i granica ekskluzivnog ekonomskog pojasa. U praktičnom smislu "litoralne vode" označavaju također i akvatorij otvorenog oceana koji je u direktnom dodiru s kontinentalnim masama, poluzatvorenim ili zatvorenim morima (koji se često nazivaju "uska mora") te rubna mora svjetskih oceana. Litoralne vode koje graniče s otvorenim oceanom su redovito duboke, dok su "uska mora" kao što je npr. Baltičko more, Perzijski zaljev i najveći dio Jadranskog mora duboki tek nekoliko stotina metara.

Politička, ekonomska i vojna važnost litoralnog pojasa u stalnom je porastu od završetka Hladnog rata 1991. godine. Dva najvažnija čimbenika za takvo stanje stvari su demografija i širenje globalizacijskih procesa. Na današnjoj političkoj karti svijeta vidljivo je da oko 80% država ima izlaz na more a gotovo 95% svjetske populacije živi unutar granice od 1000 km udaljenosti od morske obale. Statistički podaci UN-a, ali i samo površan pogled na kartu svijeta pokazuje da otprilike 60% svjetskih politički značajnih urbanih područja leži u uskom području od samo 100 km od obale. Gotovo 70% svjetskog urbanog stanovništva živi u zoni udaljenoj do 500 km od obale. Brojčani pokazatelji također kažu da je 40% svjetskih gradova koji imaju više od 500 000 stanovnika locirano na samoj obali mora i oceana. S druge strane, više od 80% svjetskog kapitala koncentrirana je u području udaljenom od obale 450 - 500 km. ■
(Tekst u cijelosti pročitajte na: www.hrvatski-vojniki.hr)

U posljednjih nekoliko godina u svjetskoj vojnoj literaturi, pa tako i u našoj hrvatskoj, udomaćio se termin "litoralnog ratovanja". Budući da on u svim svojim značenjskim oblicima nije baš uvijek u potpunosti razumljiv najširoj čitalačkoj publici, nije suvišno podsjetiti na njegove karakteristike, operativni karakter te potrebnu tehničku i materijalnu potporu za njegovo provođenje

Sambo (složenica od ruskog SAMozašita Bez Oružja) kompi-latorska je borilačka vještina koja se počela destilirati unutar sovjetske Crvene armije. Nastala je iz drevnih ruskih stilova obogaćenih podužim nizom regionalnih borilačkih iskustava od Baltika, preko Moldavije i Kavkaza do Dalekog istoka

SAMBO – borilačka vještina Rusije

Kstovo, taj anonimni, u snijeg ušuškani socijalistički gradić na rijeci Volgi blizu Nižnjeg Novogoroda, neobično je važan za cijelu Rusiju iz barem dva razloga. Osim što se u blizini nalazi najveća Lukoilova europska rafinerija nafte, Kstovo je u borilačkim krugovima poznat po Svjetskoj akademiji samboa - sportskom kompleksu koji udomljuje paletu natjecanja, seminara i drugih aktivnosti vezanih uz borilačke vještine nastale u sovjetskoj vojsci. Stoga, ako se nadete tamo u pravo vrijeme, u Kstovu možete susresti i Fjodora Jemjeljanenka, po mnogima najvećeg i najkompletnijeg borca kojega je svijet mješovitih borilačkih vještina ikada vidio. Bez obzira na

profesionalne obveze i traženost diljem planeta, Jemjeljanenko se svake godine uredno pojavljuje na svjetskim i državnim natjecanjima u tzv. bojnom sambou, svojoj matičnoj vještini. Ovo je dio karijere koju Fjodor odraduje daleko od japanskih i američkih kamera, iz užitka, odanosti, neki će dodati – i iz patriotskih motiva - ali ne zbog novca. Sam Jemjeljanenko u kratkom razgovoru ovako nam je to objasnio: “Sambo je ruski sport, u našoj zemlji svi znaju za njega. Omiljen je i među klercima i među odraslima. Osobno, treniram ga od djetinjstva i do današnjeg dana ostao je mojim najdražim sportom. Usporedba s brazilskim džiu džicuom? Iskreno govoreći, mislim

da je sambo mnogo raznolikiji, svestraniji. Osim što je jak u parteru, odlikuje se i sjajnim bacačkim tehnikama.”

S obzirom na tajnovitost Sovjetskog Saveza, postoji više teorija o razvoju samboa, koji neki opisuju kao intenzivan istraživačko-razvojni projekt koji se od 20-ih do 80-ih godina prošlog stoljeća provodio diljem najveće zemlje svijeta, a sjedište mu je bilo u moskovskom sportskom centru Dinamo. Projekt se sastojao u istraživanjima i sintezi tradicionalnih borilačkih stilova, vojnih sustava, te raznih elemenata sportske znanosti poput biomehanike i sportske psihologije. ■
(Tekst u cijelosti pročitajte na: www.hrvatski-vojniki.hr)

Pod nadzorom "velikog brata" (II. dio)

Kineska vojska osamdesetih je godina XX. stoljeća uočila važnost AEW&C-a (airborne early warning & control) te je započela s razvojem svog prvog letećeg radarskog centra. Kao osnova uzet je bombarder Tupoljev Tu-4 (Bull), kojemu su Kinezi dali oznaku AP-1, a koji je vjerna kopija američkog bombardera iz II. svjetskog rata Boeing B-29 Superfortress. Postojanje tog prvog kineskog projekta razvoja AEW&C-a otkriveno je u listopadu 1991., kad je prototip prvi put javno prikazan u Datangshang Aviation muzeju u Pekingu. O cijelom se programu ne zna gotovo ništa osim da je završio neuspješno i da je, što se tiče radara, vjerojatno bio više-manje vjerna kopija radara sa sovjetskog Tu-126. Nakon neuspjeha s tim ranim programom, kineski je vojni vrh zaključio da tehnološke mogućnosti kineske vojne industrije na kraju osamdesetih i početkom devedesetih godina XX. stoljeća ne omogućavaju razvoj tako kompliciranog sustava te se okrenuo mogućnosti kupnje stranih radarskih sustava koje bi postavio na domaće avione. Tako je nastao program razvoja mornaričkog izvidničkog aviona Y-8J. Uvidjevši da će sami teško razviti moderni

radarski sustav za avione, Kinezi su se početkom devedesetih godina XX. stoljeća okrenuli uvozu. Prvi uspješno okončani program bio je nabava radara Skymaster britanske tvrtke Racal (sada Thales) i njihova ugradnja na transportni avion Y-8C (Project 515). Navodno je prodano šest ili osam radara po cijeni od 66 milijuna američkih dolara. Iako su radari Skymaster prodani kao civilni proizvod koji je trebao pomoći kineskoj obalnoj straži u borbi protiv krijumčara, ubrzo je postalo jasno da će glavni korisnik Y-8J sustava biti kineska ratna mornarica, koja te zrakoplove rabi za rano otkrivanje ciljeva u zraku i na površini mora. Prikupljeni se podaci automatski šalju na kineske ratne brodove naoružane protubrodskim vođenim projektilima, a mogu se uporabiti i za navođenje borbenih zrakoplova na ciljeve u zraku i na površini mora. Osim što često sudjeluju u vojnim vježbama, kineska ratna mornarica sve češće rabi Y-8J i u izvidničkim zadaćama otkrivanja i praćenja američkih nosača zrakoplova koji plove Istočnim kineskim morem. ■
(Tekst u cijelosti pročitajte na: www.hrvatski-vojniki.hr)

Kinesko ratno zrakoplovstvo razvija čak četiri AEW&C platforme, o kojima se još uvijek zna vrlo malo

Pripremio Siniša RADAKOVIĆ

Unatoč prigovorima pobornika zaštite prirode, sustavi LFAS i dalje će ostati u operativnoj uporabi, jer su se pokazali najučinkovitijima u otkrivanju malih i tihih dizel-električnih podmornica

NOVI SONARI ZA NOVE OPASNOSTI

Zadnjih dvadeset godina uloženo je mnogo napora u razvoj novih niskofrekventnih aktivnih sonara (low-frequency active sonar – LFAS) promjenjive dubine rada, namijenjenih ugradnji na brodove, kako bi se prilagodili za djelovanje protiv posebno tihih podmornica s klasičnim dizel-električnim pogonom. Naime, tijekom Hladnog rata sve su suvremene mornarice počele upotrebljavati pasivne tegljene sonare, čija je učinkovitost protiv nuklearnih podmornica bila sasvim zadovoljavajuća. No, klasične su podmornice znatno tiše i pasivni tegljeni sonari teško ih otkrivaju. Osim toga upitne su mogućnosti njihove uporabe u plitkim priobalnim vodama, zasićenima pozadinskom bukom. Znatnim poboljšanjem tehnologija (i hardvera i softvera)

taktički su LFAS sonari odnedavno postali dostupni za ugrađivanje i u manje brodove, a da pritom, zbog smanjenja senzora, ne gube bitno na mogućnosti otkrivanja podmornica.

Prva nezadovoljstva mogućnostima tegljenih pasivnih sonara pojavila su se sredinom osamdesetih godina XX. stoljeća. Zbog toga je veći broj ratnih mornarica započeo potragu za aktivnim sonarom, posebno novom generacijom sonara niske frekvencije s promjenjivom dubinom rada kako bi mogli djelovati u toplim priobalnim vodama. Taj je zaokret potaknuo znatne državne, ali i industrijske investicije u razvoj novih tehnologija.

LFAS su, općenito uzeto, sustavi koji djeluju u frekventnom rasponu oko dva kHz ili niže, a pružaju mogućnost

otkrivanja podmornica na većim udaljenostima. Iako su prednosti LFAS sustava općepotvrđene, oni imaju i neke nedostatke. Prvi je veličina sustava, posebno predajnika, ali i cjelokupnog sustava. S povećanjem dometa otkrivanja pojavljuju se i problemi preciznosti pozicioniranja cilja u odnosu na brod. Ispitivanja, ali i operativna uporaba nekih sustava pokazali su i probleme tijekom djelovanja u plitkim priobalnim vodama, posebno učestalost otkrivanja lažnih ciljeva. Kako bi se otklonili uočeni nedostaci, proizvođači neprestano rade na unapređenju sustava poboljšavanjem predajnika i prijamnika, ali i sustava za obradu signala.

(Tekst u cijelosti pročitajte na: www.hrvatski-vojniki.hr)

SUHOJ SU-9

Pavel Osipovič Suhoj je započeo svoju karijeru zrakoplovnog konstruktora u uredu Andreja Tupoljeva. S vremenom se uspio izboriti za osnivanje vlastitog projektnog ureda, koji je do početka njemačkog napada na Sovjetski Savez uspio razviti tek jedan, ne baš uspješni jurišnik Su-2. Nakon završetka II. svjetskog rata Suhoj je, na osnovama njemačkog Messerschmita Me-262, pokušao razviti lovački avion Su-9, a potom nešto poboljšani Su-11. No, oba su se aviona pokazala lošim te nisu predložena za serijsku proizvodnju. Zapravo je najveći problem bio u zamjeni njemačkih motora JUMO-004 sovjetskim RD-10, koji su imali vrlo lošu pouzdanost. Zadnji pokušaj Suhoja da spasi konstruktorski ured od gašenja bio je Su-13 (neki zapadni izvori označavaju ovaj avion kao Su-15). S obzirom na to da ovaj avion ulazi u najuži izbor najružnijih aviona svih vremena, bilo bi zanimljivo vidjeti njegovu fotografiju. Uz još nekoliko promašaja, kao što je bio četveromotorni bombarder

Su-10, Suhojev projektni ured definitivno je zatvoren početkom 1949.

Nakon Staljinove smrti Suhoj je uspio izboriti ponovno pokretanje svog projektnog ureda, koji je obnovljen 14. svibnja 1953. Ne želeći podsjećati na stare dane i promašene projekte, Suhoj je odlučio da će ponovno uporabiti neke oznake koje je već prije "iskoristio". Zbog toga ne treba čuditi što će se neke oznake, kao što je Su-9, ponovno pojaviti.

Iako je Suhoj dobio svoj projektni ured kako bi u što kraćem vremenu napravio vjerniju kopiju američkog lovca North American Aviation F-86 Sabre, on to nije učinio. Umjesto toga pokrenuo je razvoj naprednijeg lovačkog aviona. Zapravo je na osnovi jednog projekta uspio razviti dva različita aviona. Kao osnova uzet je turbomlazni motor AL-7F koji je razvio Arkhip Ljulka. AL-7f je bio snažan, ali i velik motor koji je Suhoj smjestio u cjevasti trup. ■
(Tekst u cijelosti pročitajte na: www.hrvatski-vojniki.hr)

Za razliku od Su-7 i aviona nastalih njegovim razvojem, niti jedan Su-9 nikad nije prodan stranom kupcu. Jednostavno su ga smatrali predobrim da bi se prodao i najbližim saveznicima

Iračka monarhija srušena je u srpnju 1958. vojnim udarom generala Kassema, u kojemu je ubijen kralj Feisal II. Kassem je raskinuo prozapadnu politiku Iraka i približio zemlju Sovjetskom Savezu. Vojni udar je označio početak krvavog razdoblja iračke povijesti...

IRAK 1958.

U podjeli Bliskog istoka nakon I. svjetskog rata između Velike Britanije i Francuske, Irak (tadašnja Mezopotamija) postao je 1920. britanskim mandatskim područjem, a London je povukao i današnje državne granice. Isprva su u mandatno područje trebali biti uključeni samo vilajeti Bagdad i Basra, no zbog sigurnosnih razloga u novi je politički entitet uključeno i planinsko područje vilajeta Mosul na sjeveru, zajedno s kurdskim stanovništvom koje je ondje živjelo. Mezopotamija je iste godine promijenila naziv u Irak, a zemlja je 1932. postala formalno neovisna, no uz britansku vojnu nazočnost. Velika Britanija je na vlast u Bagdadu instalirala vladara iz hašemitske dinastije - kralja Feisala, koji je bio sunit. Od tada datira i politička dominacija sunita Irakom te kao posljedica toga marginalizacija ostalih etničkih i vjerskih zajednica.

Kraljev unuk Feisal II., nakon kraljeve pogibije u prometnoj nesreći 1939., preuzeo je prijestolje u svojoj trećoj godini života. Do kraljeve punoljetnosti zemljom je kao regent vladao njegov stric Abdul Ilah. Tijekom II. svjetskog rata uspio je izbjeći pronjemačku vojnu pobunu: ugušena je uz pomoć Britanaca i jordanske Arapske legije. Na prijestolju od 1953., Feisal II. vodio je prozapadnu politiku. Propustio je pružiti potporu Egiptu tijekom Sueskog rata 1956., a nije ometao ni aktivnosti zapadnih naftnih kompanija. No, Feisal II. nije uživao veliku potporu u narodu, a nisu ga simpatizirali ni vojni krugovi. Početkom 1958. kraljevske kuće Jordana i Iraka najavile su političko ujedinjenje dviju arapskih monarhija, po uzoru na socijalističku Ujedinjenu Arapsku Republiku u kojoj su ujedinjeni Egipat i Sirija. Takvim scenarijem nisu bili zadovoljni proegipatski vojni krugovi, a istodobno

su zahtjevi za pripajanjem Kuvajta Iraku otuđili Feisala II. od zapadnih sila.

Revolucija "14. srpnja"

U nedjeljno jutro 14. srpnja 1958., u pet sati ujutro, vojni udar skupine tzv. Slobodnih časnika iz 19. brigade iračke vojske srušio je s vlasti Feisala II. Koristeći se unaprijed planiranim pokretima jedinica iračke vojske, 42-godišnji brigadir Abdul Kareem Kassem naredio je zauzimanje glavnog grada Bagdada i kraljevske rezidencije ar-Rihab. Prilikom vojnog udara izvršena je egzekucija kralja Feisala II., strica mu Abdula Ilaha i premijera Nurija as-Saida, a njihova tijela javno su izložena. Ubojstvo je šokiralo kraljevske kuće diljem svijeta, posebno u susjednom Jordanu. Američki Time je nakon vojnog udara zapisao: "Trebala je šačica časnika da isplanira vojni udar, jedan sat vremena da ga izvede i tri ubojstva da ga dovrši." Vojnim udarom

Kralj Feisal II. imao je 23 godine kad je ubijen

Vođe puča bili su brigadir Kassem (desno) i pukovnik Aref (lijevo)

Zajednička fotografija predvodnika vojnog udara

Vojska na ulicama Bagdada

srušen je tada najlojalniji zapadni bastion na Bliskom istoku.

Brigadir Kassem proglasio se premijerom i ministrom obrane, a njegov zamjenik postao je pukovnik Abdul Salam Aref. Po uzoru na neuspjeli Mosadikov pokušaj u susjednom Iranu, primijenjen nekoliko godina prije, Kassem je nacionalizirao naftnu industriju, no uz isplate kompenzacije vlasnicima. Pokrenut je opširan program opismenjanja stanovništva i uvedeno obvezno školovanje, izvršena zemljišna reforma i poljoprivredni strojevi podijeljeni seljacima. Žene su dobile pravo glasa te je tako Irak postao trećom arapskom zemljom u kojoj je to pravo ostvareno (nakon Egipta i Sirije). Kassem je vodio nacionalističku politiku po uzoru na egipatskog predsjednika Nasera, a 1959. posjetio je Egipat (koji je tada sa Sirijom činio Ujedinjenu Arapsku Republiku).

Kassemov Irak

Za razliku od ostalih regionalnih lidera, Kassem je imao sluha za socijalnu politiku te je za njegove vladavine sagrađeno bagdadske predgrađe Madinat al-Thawra (Grad Revolucije), u koji su uglavnom naseljeni šijiti. Danas je to mjesto poznato kao Sadr City. Irak je poticao brojne nacionalističke pokrete u regiji, posebno u Alžiru, i poslao svoje vojnike u građanski rat u Jemenu, gdje su se našli suprotstavljeni saudijskoj vojsci. Isto tako, Kassemov je režim zatvorio brojne političke protivnike, no i legalizirao Komunističku partiju te

Kassem je bio popularan i zbog skromnog načina života

uspostavio bliske odnose sa SSSR-om. Irak se uskoro povukao iz Bagdadskog pakta i raskinuo sporazum o bliskim odnosima s Velikom Britanijom, zbog čega su britanski vojnici u svibnju 1959. potpuno napustili Irak. Kassem je tražio i aneksiju Kuvajta.

Iako je irački vojni režim izvana izgledao kompaktan, časnici koji su izvršili vojni udar bili su iznutra rastrzani

Poštovatelj pred kipom pokojnog pučista Kassema

unutarnjim sukobima, razdvojeni na Kassemovu i Arefovu frakciju. Kassem, za razliku od većine iračkih časnika, nije bio sunit već je potjecao iz miješanog sunitsko-šijitskog braka. Nije ni dijelio stavove ostatka vojnog vrha u pogledu panarabizma. Potkraj pedesetih jedno je od glavnih pitanja iračkih vanjskopolitičkih

Aref (u civilu) je 1963. izveo vojni udar i pogubio bivšeg suradnika Kassema

kih pitanja bilo pridruživanje Ujedinjenoj Arapskoj Republici. Kassemovi simpatizeri odbijali su ulazak u zajedničku državu, dok su proegipatski Arefovi pristaše to podržavali. U sukobu je pobijedio Kassem te je Aref smijenjen i osuđen na smrt. Kazna mu je ipak bila zamijenjena zatvorskom. Nakon pobune vojnog garnizona na sjeveru Iraka, Kassem je dopustio kurdskom vođi Barzaniju da se vrati u zemlju te pomogne u gušenju pobune, što mu vojni krugovi nisu nikad oprostili.

Nakon svega - Sadam!

Naposljedku je u veljači 1963., novim vojnim udarom, Kassemu sa vlasti srušila skupina proegipatskih vojnih časnika, simpatizera arapske socijalističke stranke BAAS (preporod). Iza pučista su stajali generali al-Bakr i "povratnik" Aref. Kassem je nakon kratkog suđenja osuđen na smrt i strijeljan. Osam mjeseci poslije Aref je novim vojnim udarom istisnuo baasiste iz vlade, no stranka BAAS vratila se na vlast 1968. još jednim vojnim udarom generala al-Bakra. Naposljetku, u srpnju 1979. al-Bakra je na čelu zemlje naslijedio mladi general Sadam Husein, te je ostatak iračke povijesti uglavnom dobro poznat.

Vojni udar 1958. označio je početak krvavog razdoblja iračke povijesti te vjerojatno označava prijelomni trenutak u kojemu je Irak izgubio mogućnost prevladati postojeće sektaške razlike i transformirati se u stabilnu naciju. ■

HRVATSKI MEMORIJALNO-DOKUMENTACIJSKI CENTAR DOMOVINSKOG RATA U SURADNJI S HRVATSKIM VOJNIKOM OBJAVLJUJE AUTENTIČNE DOKUMENTE I MEMOARSKO GRADIVO VEZANO UZ DOMOVINSKI RAT

Sa sjednice Predsjedništva SFRJ - 15. ožujka 1991. (IV. dio)

Treća sjednica, zapravo nastavak prve, odnosno druge, održana je 15. ožujka 1991. godine. No, kao i na prethodne dvije, srbijansko vodstvo i vojni vrh nisu uspjeli dobiti potreban glas koji je nedostajao za proglašavanje izvanrednog stanja u državi.

Borisav Jović: Nastavljamo sa radom, predlažem da prvo čujemo da li drugovi iz vojnog vrha imaju nešto novo da kažu.

Stane Brovet, admiral, zamjenik saveznog sekretara za narodnu obranu: Što se tiče predloga, ostajemo pri njemu i nemamo šta da dodamo.

Jović: Želim da obavestim članove Predsedništva i članove Vrhovne komande da su naše analize, u Republici Srbiji, posle svega ovoga takve da govore da ako se vojsci vežu ruke u sprečavanju međunacionalnih sukoba i građanskog rata, s obzirom na poziciju srpskog naroda i njegove rasprostranjenosti u drugim republikama i neorganizovanosti, da je položaj srpskog naroda vrlo neugodan. Zbog toga (što) se Srbija orijentisala na obećanja Predsedništva SFRJ i oružanih snaga da će zaštititi sve nacionalnosti, sve nacije i sve građane od opasnosti od međunacionalnih sukoba, (a) što ovakvim našim eventualnim stavom ne bi bilo osigurano, naša procena je da bi u ovoj situaciji došlo do masovnih zahteva za srpskom vojskom, za naoružanje srpskog naroda i do stvaranja srpske vojske i da mi tome nećemo moći da stanemo na put. Kakva je perspektiva naše zemlje u toj situaciji i njena sudbina, nije teško predvideti, jer možemo svakog dana situaciju ispustiti iz ruku. Rukovodstvo Srbije ne može da stane ni na čiju drugu stranu osim na stranu svog naroda, i mora obezbediti njegovu odbranu, ako Armija ne bude u stanju da ga brani.

Prema tome, situacija je vrlo teška i vrlo delikatna. Ja sam dužan da vas upozorim da je to sudbina koja nas čeka ako nismo u stanju da osiguramo uslove da Armija ravnopravno brani sve narode, sve građane u isto vreme.

Vasil Tupurkovski: Možda je tačno da smo suočeni sa dve alternative, a možda i više. Pod jedan, da bi bez donošenja ovih mera izbio građanski rat, i drugo, da posle usvajanja ovih mera izbije građanski rat. Ja sam da prihvatimo prvi rizik i da otvorimo perspektivu

Ironija i cinizam "Narodne armije"

razrešenja tih problema i političkog dogovaranja.

Bogić Bogičević: Mislim da treba da donesemo odluku koja neće izazvati još veće političke podjele i sukobe u ionako teškoj situaciji u zemlji i da kažemo da, u slučaju međunacionalnog sukoba i građanskog rata, Predsedništvo SFRJ će doneti odluku o angažovanju JNA.

Nenad Bućin: Trenutna sposobnost, trenutna mobilnost oružanih snaga stoje u raskoraku sa evidentnim potrebama koje smo mi u vidu narednih naloga i zadataka postavljali oružanim snagama

i u tom smislu čini mi se neophodnim da se to dvoje uskladi. Da se mobilnost, borbena sposobnost, pripravnost oružanih snaga dovedu u sklad sa evidentnim potrebama.

Jović: Da privedemo kraju, ako više niko ne traži reč, predlažem da zaključimo sednicu sa konstatacijom da Predsedništvo nije prihvatilo predloge odluka koje je podneo Štab Vrhovne komande o preduzimanju mera pripravnosti oružanih snaga SFRJ i o preduzimanju mera za dovođenje narušenog sistema odbrane zemlje u Ustavom utvrđene okvire.

Veljko Kadijević: Predlog je dao Štab Vrhovne komande, dao ga je na bazi, kao što sam rekao u početku izlaganja, ne momentalnog stanja, niti nekih momentalnih procena, nego višegodišnjih procena koje su, na žalost, u našim predviđanjima se ostvarivale upravo tako kako smo rekli, i sa samo jednom korekcijom. Išli su nešto malo brže vremenski nego što smo to rekli. Naši predlozi su u sudbinskom trenutku ove zemlje. Pored toga, oni su već ugledali svetlost dana, mada, što se tiče našeg opredelenja, ta činjenica neće imati nikakav utjecaj, ali su ugledali svetlost dana, što je samo jedan od dokaza gde smo. Čak tu, u zatvorenom objektu Vrhovne komande. Mi kao vojska ćemo iz toga izvući pouke. **Štab Vrhovne komande obaveštava da uzima sebi pravo i obavezu da odmah nakon ove odluke proceni situaciju i povuče konsekvence koje iz nje proizlaze.**

Posljednja rečenica Veljka Kadijevića na sjednici od 15. ožujka 1991. protumačena je kao prijatna. Povijest je potvrdila da nije bila izrečena "u prazno", odnosno da je JNA, u skladu sa svojom procenom, ubrzo počela "povlačiti konsekvence". ■

Što se dogodilo Karli

“Jasenovac oslobođen... Hrvatske snage ušle u Okučane!” javljale su vijesti.

Drugi dan svibnja 1995. godine Zagreb će pamtili po još nečemu: rakete Jugoslavenske armije (Orkan) pogodile su središte grada...

“Lagano stišćite i širite šaku”, govori mi čovjek u bijelom. “Da vam ne zatrne.”

Promatram na plakatu crveni križ u kaplji krvi. “Zbog čega ste se odlučili”, pita sa smiješkom čovjek u bijelom, “dati krv?”

Zbog čega? Hm... toliko ubijeni i ranjeni u nedavnome raketnom napadu na Zagreb...

“Mama, znaš što se dogodilo Karli”, donio je Ivan vijest koji dan nakon raketiranja, kad je škola ponovo počela.

“Što se dogodilo Karli?”

Karla je najbolja učenica u Ivanovu razredu.

Ona je tako mirna i dobra, pričao je on više puta, i sve zna.

“Znaš, mama, kad su ono pale rakete na tramvaj i bolnicu...”

Ivan je pomiješao. Prvog su dana rakete pogodile tramvaj i školsko igralište u Križanićevoj, a drugoga dana Balet i Dječju bolnicu u Klaićevoj.

“Toga dana, Karla je s djedom išla u bolnicu”, nastavio je Ivan objašnjavati. “Išla je po aparat za kičmu jer joj se kičma krivi. I dok su hodali ulicom, pala je raketa. Djed se bacio na Karlu da je zaštiti. I ranjen je u mišić. A Karla je prošla još gore: jedan geler ušao joj je u pluća. I ona je sada u bolnici...”

O, Bože, geler u pluća?! Prisjetih se: doista, spominjali su u vijestima i dvoje-troje teško ranjenih jedanaestogodišnjaka...

Pred očima mi je izniknuo lik djevojčice sa skupne fotografije Ivanova razreda. Djevojčica u skromnim tenisicama... A “ona je tako mirna i dobra, i sve zna”.

Polako stišćem i širim šaku dok krv iz moje ruke otječe kroz cjevčicu.

Boženka BAGARIĆ

Tko je uskrsli Isus?

Uskrsno je jutro zbunilo Isusove učenike i donijelo glavobolju njegovim osporavateljima. Vlast se također našla u škripcu. Nije nam poznato što je sve policija poduzimala da ispita nestanak Isusova tijela. Svakako je rezultat bio takav da nije bilo druge nego se poslužiti uhodanim načinom zataškavanja. Evangelist Matej piše: “Oni se sabraše sa starješinama na vijećanje, uzeše mnogo novca i dadoše vojnicima govoreći: ‘Recite: Noću dok smo mi spavali, dodoše njegovi učenici i ukradoše ga. Ako to dočuje upravitelj, mi ćemo ga uvjeriti i sve učiniti da vi budete bez brige.’ Oni uzeše novac i učiniše kako bijahu poučeni“ (Mt 28,12-15).

Na drugoj, pak, strani učenici su bili potpuno izgubljeni. Glas o uskrsnuću primaju s nevjericom: “Njima se te riječi pričinise kao tlapnja, te im ne vjerovahu“ (Lk 24,11). I nakon ukazanja, nakon susreta s uskrslim Isusom, mnoge im stvari nisu jasne. Što oni stvarno vide? Je li to prividne nego duha? Mučilo ih je pitanje: Zašto je on morao umrijeti? Tko je Isus zapravo? Sve je to opterećivalo njihove misli i njihov odnos prema uskrsnomu Gospodinu.

Iz njihova iskustva učimo da vjera u uskrsnuće ne dolazi odjednom. Učenici su morali sazrijevati u vjeri. Susret s uskrslim Isusom jedinstveno je iskustvo. Morali su imati ključ za razumijevanje onoga što doživljavaju. Isus ih upućuje na Bibliju: “Ovako je pisano: Krist će trpjeti i treći dan ustati od mrtvih, i u njegovo će se ime propovijedati obraćenje i otpuštenje grijeha po svim narodima počevši od Jeruzalema. Vi ste tomu svjedoci“ (Lk 24,46-48). Isusov se, dakle, životni put samo Pismom spoznaje, a Pismo se samo u Isusu razumije. Isus je onaj ključ koji otvara značenje biblijske riječi, biblijskih događanja i obećanja. U njemu se ispunja Pismo. Isus omogućuje da biblijska riječ postaje naša zbilja o kojoj možemo i moramo svjedočiti. I kad ne znamo izreći ono što vidimo, što čujemo i rukama svojim pipamo, možemo sigurno posvjedočiti autentičnost Božjega djela. Njegov Duh na takav način ispunja zajednicu i svakoga vjernika da se odmah prepoznaje ono što je Isusovo. Zahvaćeni njegovim Duhom učenici spoznaju tko je on zapravo, spoznaju njegov odnos s Ocem nebeskim i njegovu ulogu u svijetu. On se očituje kao čovjek od krvi i mesa, ali i kao onaj koji ima udjela u božanskoj naravi. Zato ga zajednica naziva Gospodinom. Upravo onako kako se u Bibliji naziva Boga.

Uskrsli Isus ne pripada svijetu duhova. Evangelje koje se čita treće vazmene nedjelje svjedoči o Isusovu čovještvu. Njegov život definitivno pripada novom svijetu, ali onaj koji se očituje apostolima istovjetan je s raspetim Isusom. Način na koji se Isus ukazuje očituje njegovu ljudskost i njegovo mjesto kod Boga. Kad je Luka evangelist pisao evangelje, a izvještaji o Isusovim ukazanjima dobili svoj pisani oblik, glas je o uskrsnom Isusu već dopro do nakraj svijeta. Po čitavom Sredozemlju kršćanske su zajednice naviještale i svjedočile apostolsku vjeru: Isus je pravi Bog i pravi čovjek! Do konca svijeta Crkva naviješta toga Isusa kao šansu za svakoga čovjeka i perspektivu za čovječanstvo. Isusovim uskrsnućem Bog je svakom čovjeku ponudio njegovu budućnost. U ljubavi uskrslog Isusa spas nam je unaprijed dan i ponuđen. Kao što svjedoči Pismo, “Bog nam je dao život vječni; i taj je život u Sinu njegovu. Tko ima Sina, ima život; tko nema Sina Božjega, nema života“ (1 Iv 5,11-12).

Ivan NIMAC

BIBLIOTEKA

Petar Bučević, Ninoslav Kunc
100 slavnih izreka i pokoja šaljiva
Mozaik knjiga, Zagreb, 2009.

Zašto je Diogen, pametnjaković, živio u praznoj bačvi, tko je sve isprobao oštricu Modom Giljotine, zašto je kralj Rikard III. nudio kraljevstvo za konja, a ne za kravu i opravdava li cilj sredstvo... To i još mnogo drugih zanimljivih činjenica i povijesnih (ne)zgodna naći ćete u ovoj zbirci slavnih izreka. Ovo neobično putovanje sažeti je vremeplov kroz ljudski duh, koji potvrđuje bezvremenost britke, lucidne misli. U kratkim, anegdotalnim skicama, s diskretnim didaktičkim naznakama, u knjizi se nudi niz slavnih izreka. One su isprepletene nužnim povijesnim, zemljopisnim i kulturalnim podacima koji pridonose shvaćanju konteksta u kojemu su izrečene. Samo kad su na odgovarajući način osvjetljene, one dobivaju puninu humanog i humanističkog odjeka. Katkad su poruke koje nalazimo u slavnim izrekama pogrešno protumačene. Zato ova knjiga nastoji objasniti kako su, zašto i u kakvim okolnostima nastale. Niz državnika i vojskovođa, cijela galerija poznatih osoba, slikara, kipara, pisaca i filozofa, vjerskih reformatora i svetaca pomaže nam da produbimo znanja iz povijesti, ali i književnosti, slikarstva, kiparstva, graditeljstva, glazbe, filma, filozofije i mnogih drugih područja. U slavnim se izrekama afirmiraju pozitivne odgojne vrijednosti: istina, poštenje, ljepota, dobrota, nenasilje, suživot, mir, tolerancija, prijateljstvo, altruizam... Otkrijte što su o tome rekli Krist i Buda, Konfucije i Gandhi, sv. Petar i sv. Benedikt... Istodobno, sve što dovodi do sukoba, rata, mržnje i svih ostalih oblika neljudskih odnosa veliki su umovi osuđivali, a i danas osuđuju. Činili su to i Descartes, Kant, Platon, Aristotel, Leonardo, Anatole France, Benjamin Franklin, Albert Einstein... Kako biste lakše probavili ovakvo ozbiljno i kadšto dramatično štivo, u tekst su ukomponirane strip-ilustracije koje ga prate. U tri-četiri sekvence varira se ili parafrazira temeljni motiv i kao začim jelu dodaju mu se ležerni, humorni aspekti. Time ovo vrijedno i osebujno djelo postaje zanimljivo štivo kako starijim tako i mlađim naraštajima, kao i svakome tko želi obogatiti svoje znanje.

Mirela MENGES

FILMOTEKA

Žena kojoj sam čitao (2008)

- američka drama (124 minute)
- režija: Stephen Daldry
- distributer: Blitz film & video
- glume: Kate Winslet, David Kross, Ralph Finnes

U poslijeratnoj Njemačkoj 15-godišnji Michael počinje čudnu ljubavnu vezu sa znatno starijom vozačicom tramvaja Hannom. Jedan od glavnih sastojaka toga neobičnog odnosa jest i čitanje. Hanna, naime, neizmjereno uživa u tome da joj Michael čita knjige. Nakon zajednički provedenog ljeta krajem 50-ih godina, Hanna iznenada nestaje iz njegova života, da bi je Michael ponovno susreo tek 1966. godine. On je student prava, a ona sjedi na optuženičkoj klupi za ratne zločine u II. svjetskom ratu...

Stephen Daldrey već nas je navikao da je svaki njegov film remek-djelo. Ako tome pridodamo producente Anthonyja Minghella i Sidneyja Pollacka te izvrsnu priču temeljenu na bestselleru Bernharda Schlinka i vrhunsku glumu svih glumaca, dobivamo dosad najbolji film godine. Upravo kad vam se učini da se na tematiku II. svjetskog rata ne mogu izraziti svježije ideje, ovakav film vam pokaže da je to itekako moguće. *Žena kojoj sam čitao* također vrlo lijepo objašnjava zašto su zabranjene ljubavne afere između mladića i starijih gospođa. Iako smatram da je Kate Winslet odigrala bolju ulogu u filmu *Revolutionary road*, potpuno je zasluženno osvojila svog prvog - nadam se, ne i posljednjeg - Oscara.

Leon RIZMAUL

VREMEPLOV

2. svibnja 1945. Saveznici osvojili Berlin

Iako su angloameričke snage mogle osvojiti Berlin prije Rusa, njihov glavni zapovjednik Dwight Eisenhower zaustavio je potkraj ožujka sve vojne akcije u tom smjeru. Tu promjenu strategije opravdavao je vojnim razlozima, što bržom i jeftinijom pobjedom. Time je bespogovorno slijedio sporazum iz Jalte o podjeli Njemačke na dogovorene okupacijske zone. Berlin je ionako, prema njegovu mišljenju, izgubio ranije strateško značenje. Poslije se saznalo da je Eisenhower strahovao od još brojnih Hitlerovih snaga pa je htio što prije presjeći Njemačku na dva dijela. Berlin, daleko na Istoku, bio mu je manje važan. No, Staljin to nije spriječilo da upravo na Berlin pošalje svoje najjače armije u velikoj, razornoj ofenzivi. Strahovito topničko bombardiranje razorilo je prednje njemačke položaje, a onda je pod svjetlom reflektora bujica tenkova jurila prema zapadu. Glavni je cilj bio Berlin, sjedište Hitlerova Trećeg Reicha. U središtu velike ofenzive, pod vodstvom maršala Žukova, napredovalo je milijun i pol vojnika uz potporu šest tisuća tenkova i osam tisuća zrakoplova. Unatoč dogovoru na Jalti, tih je dana Staljin s nepovjerenjem gledao brz prodor saveznika kroz Njemačku. Iako su se američke i sovjetske snage spojile na Labi, progonila ga je stara sumnja da će saveznici u zadnji čas okrenuti preostale njemačke armije protiv Sovjetskog Saveza. Zato se žurio da što prije osvoji Berlin pa nije štedio ni ljudske živote ni ratnu tehniku. U Berlinu su se borbe vodile za svaku ulicu i svaku kuću. Sovjetski generali, suprotno vojnoj logici, svjesno su žrtvovali stotine tenkova i desetke tisuća vojnika u plamtećim ruševinama ne bi li što prije proveli Staljinovu zapovijed. Suočen s katastrofom, nacistički Führer Adolf Hitler počinio je samoubojstvo, a 2. svibnja kapitulirali su i ostaci razbijene njemačke posade. Rat je počeo iz Berlina i u njemu je završio.

1. svibnja 305. - car Dioklecijan se povukao u mirovinu
 2. svibnja 1991. - u Borovu Selu ubijeno 12 hrvatskih redarstvenika
 3. svibnja 1960. - u Amsterdamu otvorena kuća Anne Frank
 4. svibnja 1980. - umro Josip Broz Tito
 5. svibnja 1919. - rođen grčki političar Georgios Papadopoulos
 6. svibnja 1937. - katastrofa cepelina Hindenburg u SAD-u
- Leon RIZMAUL

INFOKUTAK

Iz fundusa Galerije Ružić

U Galeriji MORH-a "Zvonimir", Bauerova 33, u Zagrebu, 6. svibnja u 19 sati bit će otvorena izložba pod nazivom "Iz fundusa Galerije Ružić". Izložba je organizirana u suradnji s Galerijom umjetnina iz Slavenskog Broda, u čijem se sastavu nalazi i Galerija Ružić. Priređena je povodom 80. godišnjice rođenja pokojnog hrvatskog kipara Branka Ružića, a obuhvaća pedesetak njegovih kasnih gvaševa i skulptura od papira.

Centrala s Muzila

Telefonska centrala proizvedena je u tvornici Siemens u Njemačkoj 1941. Taj model primjenjivao se na stacionarnim fortifikacijskim objektima. Navedena centrala služila je u sklopu podzemne Obalne baterije Muzil u Puli. Obalna baterija dio je jedinstvenoga fortifikacijskog sustava, koji se sastoji od najstarijega kružnog tipa, preko plošne baterije kao modernijeg i konačnog podzemnog tipa objekata. Baterija je imala četiri topnička položaja na kojima su korišteni topovi talijanskog podrijetla 90 mm Ansaldo i njemački Flack 88. Centrala je bila u uporabi i niz godina nakon završetka II. svjetskog rata kao dio lanca obalnih utvrda. U samom objektu i danas su vidljive i druge njemačke oznake na zidovima.

Centrala nije sačuvana u cijelosti. Nedostaju neki sitniji dijelovi, koje će trebati restauracijom kompletirati.

Zbirka:
Sredstva veze
Naziv: Telefonska centrala
Mjesto izrade: Njemačka
Vrijeme izrade: 1941.

HRVATSKI VOJNIK

Nakladnik: MINISTARSTVO OBRANE RH
SLUŽBA ZA ODNOS E S JAVNOŠĆU I INFORMIRANJE
Odjel hrvatskih vojnih glasila

Glavni urednik: Željko Stipanović (zeljko.stipanovic@morh.hr)

Zamjenica glavnog urednika: Vesna Pintarić (vpintar@morh.hr)

Zamjenik glavnog urednika za internet: Toma Vlašić (toma.vlastic@morh.hr)

Izvršni urednik: Mario Galić (mario.galic@morh.hr)

Urednici i novinari: Marija Alvir (marija.alvir@morh.hr), Leida Parlov (leida.parlov@morh.hr), Domagoj Vlahović

Lektorice: Gordana Jelavić, Boženka Bagarić, Milenka Pervan Stipić

Urednik fotografije: Tomislav Brandt

Fotograf: Davor Kirin

Grafička redakcija: Zvonimir Frank (urednik), (zvonimir.frank@zg.htnet.hr), Ante Perković, Damir Bebek, Predrag Belušić

Webmaster: Drago Kelemen (dragok@morh.hr)

Prijevod: Jasmina Pešek

Tajnica redakcije: Mila Badrić-Gelo, tel: 3784-937

Marketing i financije: Igor Vitanović, tel: 3786-348; fax: 3784-322

Tisak: Tiskara Zelina d.d., K. Krizmanić 1, 10380 Sv. I. Zelina

Naslov uredništva: MORH, Služba za odnose s javnošću i informiranje, p.p. 252, 10002 Zagreb, Republika Hrvatska

http://www.hrvatski-vojniki.hr, e-mail: hrvojniki@morh.hr

Naklada: 5400 primjeraka

U članstvu Europskog udruženja vojnih novinara (EMPA)

Rukopise, fotografije i ostali materijal ne vraćamo. Copyright HRVATSKI VOJNIK, 2009. Novinarski prilozi objavljeni u Hrvatskom vojniku nisu službeni stav Ministarstva obrane RH.

www.kamouflage.net

Kao što i po adresi stranice možete zaključiti, www.kamouflage.net je stranica posvećena maskirnim odorama i uzorcima. Pokrenuo ju je Brad Turner, a u trenutku nastanka ovoga osvrta ponosio se s obrađenom 272 uzorka iz 91 zemlje sa šest kontinenata. Autor se prilično potrudio uvesti nas u maskirni svijet svrstavši sva svoja otkrića u odgovarajuće skupine, što olakšava snalaženje i pretraživanje. Iako su brojke koje smo naveli prilično upečatljive, svakako bi im trebalo i dodatno pojačanje i češće obnavljanje. Naprimjer, od hrvatskih maskirnih uzoraka spominju se samo oni tradicionalni, na kakve smo navikli u Domovinskom ratu i godinama poslije. Možda bi netko mogao sugerirati i postojanje naših novih odora? No, da ne odemo predaleko, reći ćemo da je Turner stranicu posvetio kolekcionarima, umjetnicima, dizajnerima, povjesničarima, vojnim minijaturistima i svima zainteresiranima. Ako se nalazite u jednoj od navedenih skupina, svakako posjetite ovu solidnu stranicu.

D. VLAHOVIĆ

★ THE EXPERT'S CHOICE ★

Danner®

PURSUIT GTX

BUILT FOR TEMPERATE
CONDITIONS

BUILT FOR
HOT CONDITIONS.

PURSUIT DXTVENT

STRIKER™ II ASSAULT

BUILT FOR COOL
CONDITIONS.

NOVI MODELI
VODEĆEG SVJETSKOG PROIZVOĐAČA
TAKTIČKE OBUĆE

DXTVENT

KROKO
INTERNATIONAL
WWW.KROKO.HR